

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over het ontwerp van wet houdende een regeling met be-
trekking tot de gemeente- en rijkspolitie (Politiewet).

Nadat het Voorlopig Verslag der Commissie aan de Regering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD

§ 1. Algemene en historische beschouwingen

De ondergetekenden verheugen zich over de uitingen van voldoening, door vele leden van verschillende zijden met betrekking tot het wetsontwerp tot uitdrukking gebracht.

In de Memorie van Toelichting, algemeen gedeelte, onder punt 8, hebben de toenmalige ambtsvoorgangers van de ondergetekenden een achttal punten opgesomd, waarop, naar hun oordeel, een wettelijke regeling betreffende de gemeente- en rijkspolitie behoort te steunen. Uit deze punten blijkt, dat bij de regeling van de onderhavige materie met een aantal aspecten van zeer verschillende aard rekening moet worden gehouden. Op al deze punten moet een afweging plaatsvinden, waarbij telkens belangen van minder gewicht moeten wijken voor die van groter gewicht. In zoverre kan men het wetsontwerp een compromissoir karakter toeschrijven, mits men daarbij dan tevens bedenkt, dat zulks niet in de weg behoeft te staan aan het verkrijgen van een evenwichtig geheel.

De ondergetekenden hebben zich, zoals uit de mondelinge behandeling van het wetsontwerp in de Tweede Kamer der Staten-Generaal is gebleken, met de grondslagen van de voorstellen van hun ambtsvoorgangers verenigd. Zij kunnen zich evenzeer verenigen met de wijze, waarop bij het tot stand brengen van het wetsontwerp de verschillende belangen tegen elkaar waren afgewogen. Het stemt hen mitsdien tot erkentelijkheid, dat vele leden er hun voldoening over uitspraken, dat men er thans in geslaagd is een wettelijke regeling voor het Nederlandse politiewezen te ontwerpen. Met deze leden zijn zij van mening, dat het compromissoir karakter aan de betekenis van het wetsontwerp niet heeft afgedaan. Ook zij zijn van mening, dat de toestand, welke zal zijn ontstaan, wanneer dit wetsontwerp tot wet zal zijn verheven, een aanmerkelijke verbetering zal betekenen in vergelijking met de huidige situatie.

De ondergetekenden hebben er nota van genomen, dat verscheidene leden van mening waren, dat er na de uitvoerige beschouwingen in de Tweede Kamer der Staten-Generaal geen aanleiding bestaat om de beoogde regeling aan een breedvoerig onderzoek te onderwerpen. Het stemt tot voldoening, dat deze leden tot de slotsom kwamen, dat een aanvaardbaar compromis is ontstaan, waarbij de ondergetekenden overigens liever van een synthese zouden spreken.

Wat de indeling van de gemeenten met een zielental, liggende tussen 10 000 en 25 000, betreft, de ondergetekenden komen op dit punt hieronder terug.

De bezwaren van de hier aan het woord zijnde leden tegen het gebruik van de lijdende vorm in de artikelen 4, 12, 20 en

25 kunnen de ondergetekenden niet delen. Naar hun mening kan in deze artikelen zowel de lijdende als de bedrijvende vorm worden gebezigd. Zij vestigen er in dit verband de aandacht op, dat de lijdende vorm in bepalingen als deze in onze wetgeving niet ongebruikelijk is. Gewezen zij o.a. op de Grondwetsbepalingen, regelende de benoeming van de Voorzitters van de Eerste Kamer en Tweede Kamer der Staten-Generaal (de artikelen 89 en 102), de artikelen 86, 102 en 113 der Gemeentewet e.d.

Het wetsontwerp beoogt telkens voor een aantal mogelijke gevallen de gezagsverhoudingen ten opzichte van de politie nauwkeurig af te bakenen. Dit wil intussen nog geenszins zeggen, dat in elke van de casusposities de gezagsverhoudingen ingewikkeld zijn geconstrueerd. Slechts indien men alle mogelijkheden tegelijk gaat overzien, kan men de indruk krijgen van een „lappendeken van bevoegdheden”, welke volgens enige leden blijkens het Voorlopig Verslag zou zijn geschapen. Beziet men echter de situaties afzonderlijk, dan is, naar het oordeel van de ondergetekenden, de regeling niet onoverzichtelijk te noemen; mitsdien duchten zij ook niet, dat deze grote bezwaren zal opleveren.

Hetgeen gezegd kan worden over de afbakening van de bevoegdheden in het algemeen, geldt in het bijzonder voor die, welke de bijstand aangaat. Immers, ook hierbij treft men een groot aantal situaties aan van zeer versehiden aard. Staat echter eenmaal vast in welke situatie men zich bevindt, dan is het niet moeilijk na te gaan hoe de bevoegdheden zijn verdeeld.

In hoofdstuk IV, betreffende het verlenen van bijstand, treft men twee hoofdregels aan, één voor de bijstand ten behoeve van de handhaving van de openbare orde (artikel 44) en één voor de bijstand ten behoeve van de opsporing van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen (artikel 50). Indien het bij de handhaving van de openbare orde gaat om bijstand van geringe omvang of indien op zeer korte termijn een voorziening moet worden getroffen, is in het wetsontwerp een eenvoudige regeling gegeven. Moet de bijstand echter een omvang aannemen, welke de werkzaamheden van de politie in een groter gebied of van een aantal korpsen betreft, dan moet men functionarissen inschakelen, die het geheel kunnen overzien. Alsdan vallen taken toe aan de Commissaris der Koningin, die de aangewezen autoriteit is om in groter verband de behoefte aan bijstand met betrekking tot handhaving van de openbare orde te overzien. Voor zover bijstand wordt gevraagd van de rijkspolitie, dient hij in overleg te treden met de procureur-generaal, fungerend directeur van politie, die regionaal het best in staat is te oordelen over de werkzaamheden der rijkspolitie en over de gevolgen van het onttrekken van personeel daaraan ten behoeve van de bijstandverlening elders. Strekt de bijstand zich uit tot de Koninklijke marechaussee of ander krijgsvolk, dan worden de bevelhebbers der betrokken wapens ingeschakeld. De bijstand ten behoeve van de opsporing van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen is op overeenkomstige wijze geregeld, met dien verstande, dat het aanvragen van bijstand geschiedt door de procureur-generaal, fungerend directeur van politie, die dan, voor zover het de gemeentepolitie betreft, in overleg moet treden met de Commissaris der Koningin.

Niet alleen achten de ondergetekenden, wanneer men maar eenmaal vaststelt in welke situatie men zich bevindt, de lijn der gezagsverhoudingen overzichtelijk, bovendien menen zij, dat er geen twijfel aan kan bestaan, welke Ministers verantwoordelijk zijn. Voor de beslissingen van de Commissarissen der Koningin is de Minister van Binnenlandse Zaken, Bezitsvorming en Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie verantwoordelijk. Voor de beslissingen van de procureurs-generaal, fgd. directeur van politie, is de Minister van Justitie verantwoordelijk, terwijl ten slotte de Minister van Oorlog verantwoordelijk is voor de beslissingen van de militaire bevelhebbers, welke ter uitvoering van het wettelijk voorschrift voor verlening van bijstand worden genomen. Wat voorts de in dit verband ter sprake gebrachte taakomschrijving en regeling van de bevoegdheden van de politieambtenaren betreft, alsmede hun rechtspositie, mogen de ondergetekenden opmerken, dat zij niet kunnen inzien, dat het systeem van verdeling van taken van die organen,

die gezag over de politie uitoefenen op deze onderwerpen, speciaal in verband met de bijstand, van bijzondere invloed is. Overigens komen zij op de zo juist genoemde punten hieronder terug.

Het tuchtrecht voor de politie is thans geregeld in het Ambtenarenreglement voor de gemeentepolitie, onderscheidenlijk het Ambtenarenreglement voor het Korps Rijkspolitie. Daarnevens staat de verantwoordelijkheid ten opzichte van de strafwet. Bedoelde reglementen zullen volgens artikel II voorlopig van kracht blijven. Zonder te willen stellen, dat de bestaande procedure niet voor verbetering vatbaar is, menen de ondergetekenden, dat aan een bijzondere politietuchtspraak geen behoefte bestaat.

Inderdaad is in het wetsontwerp herhaaldelijk gesproken van beslissingen, die door de Minister van Binnenlandse Zaken, Bezitsvorming en Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie en de Minister van Justitie gezamenlijk moeten worden genomen. De ondergetekenden menen intussen, dat men hieruit niet de conclusie mag trekken, dat de leiding van de politie aan twee departementshoofden is toevertrouwd. De algemene leiding, de organisatie en het beheer berusten namelijk, voor zover het gemeentepolitie betreft, bij de burgemeester en voor zover het het Korps Rijkspolitie betreft, bij de Minister van Justitie. De door de op dit stuk aan het woord zijnde leden geciteerde passage uit de Memorie van Toelichting heeft dan ook niet de strekking het betoog, dat het politieapparaat onder het beheer van twee bewindslieden zou komen, te steunen, doch loopt vooruit op de opmerking, iets verder in de Memorie van Toelichting, namelijk, dat er gemeentepolitie zij in die gemeenten, waar een zelfstandig politiekorps verantwoord kan worden geacht. In de andere gemeenten zij, aldus de Memorie van Toelichting in een volgend punt, een politie, die, hoewel centraal georganiseerd en beheerd en met verplaatsbaar personeel, nochtans niet lossta van het gemeentelijk organisme en zich in haar optreden weinig onderscheidt van gemeentepolitie. Een en ander vindt men uitgewerkt in de artikelen 3 en 11 van het wetsontwerp, met als complement artikel 35, volgens hetwelk voor de handhaving van de openbare orde de in de gemeente dienst doende politie — dus ook indien het rijkspolitie betreft — onder de bevelen van de burgemeester staat. Wat nu de verantwoordelijkheid van de betrokken Ministers betreft, kan worden opgemerkt, dat, voor zoveel het de handhaving van de openbare orde betreft, de Minister van Binnenlandse Zaken, Bezitsvorming en Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie dient op te treden, terwijl de verantwoordelijkheid toevalt aan de Minister van Justitie, voor zoveel betreft het optreden van de politie ten dienste van de justitie. Op dit punt bestaat geen verschil tussen gemeente- en rijkspolitie. Ook hieruit moge blijken, dat de kwestie van de verantwoordelijkheid niet samenhangt met die van de bevelvoering over of leiding van de politie. Waar de hier aan het woord zijnde leden betogen, dat ook bij éénhoofdige verantwoordelijkheid voor de politie de democratische staatsvorm nog niet in gevaar gebracht wordt, kunnen de ondergetekenden hiermee instemmen. Zij wijzen er echter op, dat het ontwerp niet een keuze heeft gedaan tussen een éénhoofdige en een tweehoofdige leiding, maar wel een keuze voor een regeling van de politieorganisatie, waarbij, voor zover dat mogelijk was, aansluiting werd gezocht bij het Nederlandse gedecentraliseerde bestuursstelsel.

Dat bij de onderhavige regeling te veel zou zijn vastgehouden aan verouderde verhoudingen, waaraan het maatschappelijk leven is ontgroeid, kunnen de ondergetekenden niet onderschrijven. Zij zijn van mening, dat het wetsontwerp juist het raam aangeeft, waarbinnen de politie zich volledig kan ontplooien in een richting, welke zowel beantwoordt aan de eisen van de steeds voortschrijdende maatschappelijke ontwikkeling, alsook aan die van eenvoud en doelmatigheid.

De ondergetekenden hebben kennis genomen van de opmerking van een der leden, die niet wilde nalaten te verklaren, dat hij op grond van de door hem geconstateerde gevolgen van de krachtens het Politiebesluit 1945 tot stand gekomen gecentraliseerde politieorganisaties van opvatting is veranderd ten opzichte van hetgeen hij bepleit heeft vóór het jaar 1940.

Met voldoening hebben de ondergetekenden kennis genomen van de waarderende opmerkingen, die vele andere leden aan het wetsontwerp hebben gewijd. Met deze leden gevoelen ook de ondergetekenden er niet voor de politietaken, ook voor zover zij gericht is op het voorkomen van strafbare feiten en op het regelen optreden en het bieden van de helpende hand, als preventief-justitieel te kenschetsen. De ondergetekenden achten onderscheidingen, zowel op het gebied van de justitiële taak als op dat betreffende de handhaving van de openbare orde, van preventieve en repressieve taken weinig zinvol. De bestuurlijke politiedwang bij voorbeeld heeft naast een preventief vaak ook een repressief karakter; het justitieel optreden vertoont naast repressieve ook preventieve trekken.

Op zodanige, niet scherp af te bakenen onderscheidingen dient dan ook niet een regeling inzake de gemeente- en rijks-politie te worden gebaseerd. Wel is er bij het ontwerpen van de voorstellen, zoals de hier aan het woord zijnde leden ook terecht opmerkten, naar gestreefd een basis te vinden voor een evenwicht tussen het bestuurlijk en justitieel gezag der politie. Wat speciaal de taak van de Minister van Justitie betreft ten opzichte van de rijkspolitie, moge worden opgemerkt, dat dit orgaan, naast taken in gemeentelijk verband, ook een aantal andere belangrijke taken heeft, zoals in het algemeen speciale rijksopdrachten en in het bijzonder o.a. het verkeerstoezicht op bepaalde grote wegen en vaarwateren en op luchtvaartterreinen, en dat met name de samenhang tussen deze taken het duidelijk maakt, dat de regeling omtrent de algemene leiding, het beheer en de organisatie van het Korps Rijkspolitie niet ingrijpend gewijzigd wordt.

De op dit stuk het woord voerende leden hadden de indruk, dat de ondergetekenden al te snel het ontwerp van hun ambtsvoorgangers hebben overgenomen. Zij maken gewag van talrijke suggesties tot het aanbrengen van wijzigingen. In de aanhef dezer memorie is reeds betoogd, dat een regeling inzake de politie gebaseerd moet zijn op de afweging van zeer uiteenlopende belangen. In die situatie kan het welhaast niet anders dan dat, naarmate men bij enig belang meer betrokken is, de resultaten van de afweging niet bevredigend worden geacht. Zou men evenwel aan sommige suggesties gevolg hebben gegeven, dan zou de kans groot zijn, dat andere belangen weer in het gedrang zouden komen. De ondergetekenden hebben na ampel beraad de keuze, die hun ambtsvoorgangers hebben gedaan, de meest aanvaardbare bevonden en zij moeten dan ook het verwijt van de hand wijzen, dat zij te snel het ontwerp van hun ambtsvoorgangers zouden hebben overgenomen.

Voor zover de door deze leden bedoelde kwesties nader in het Voorlopig Verslag zijn aangeduid, zullen de ter zake gemaakte opmerkingen hieronder worden beantwoord.

De algemene maatregelen van bestuur en de verdere regelingen, welke, nadat dit wetsontwerp het *Staatsblad* zal hebben bereikt, zullen moeten tot stand komen op grond van het bepaalde in de artikelen 5, 6, 15, 18, 22, 23, 26 en 27, betreffen enerzijds de sterkte en rangindeling van de gemeentepolitie (artikel 5) en de indeling bij de rijkspolitie (artikel 15) en anderzijds de rechtspositie, de eisen van benoembaarheid en de opleiding zowel bij de gemeentepolitie (artikelen 6 en 18) als bij het Korps Rijkspolitie (artikelen 22 en 23) en bij de bijzondere ambtenaren van rijkspolitie (artikelen 26 en 27). Voor de uitvoering van artikel 5 wordt overleg geëist met de burgemeester. Voor de uitvoering van artikel 15 wordt, voor zover niet het gebied van een groep van het Korps Rijkspolitie samenvalt met het gebied van een gemeente, overleg geëist met de Commissaris der Koningin. Voor zover nog geheel nieuwe voorzieningen getroffen dienen te worden, zal uiteraard eerst het bij de wet voorgeschreven overleg moeten plaatsvinden, alvorens de ondergetekenden hun oordeel kunnen vormen over het op deze punten te voeren beleid. Wat voorts de uitvoering van de overige in het Voorlopig Verslag genoemde artikelen betreft, deze materie blijft voorshands krachtens artikel II van het wetsontwerp geregeld door de op dit stuk reeds bestaande voorschriften. Het spreekt vanzelf, dat de ondergetekenden diligent zullen blijven ten aanzien van de noodzaak van wijziging van de bestaande regeling. De op dit stuk aan het woord

zijnde leden meenden, dat de uitvoeringsvoorschriften van de bovengenoemde artikelen in hoge mate de structuur en het karakter van de Nederlandse politie bepalen. De ondergetekenden willen deze stelling niet bestrijden, doch moeten daaraan toevoegen, dat meer in het bijzonder de personeelskeuze van grote invloed is.

Met betrekking tot de sterkte van de politie en de daarmee nauw verband houdende taakuitoefening en met betrekking tot de uitrusting zal nog veel verricht moeten worden. Elke volstaanheid in dit opzicht is aan de ondergetekenden bepaald vreemd. Voor zover men deze zou hebben menen te vinden in de Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, moet dit op een misverstand berusten.

De circulaire van de tweede ondergetekende van 11 januari 1957, welke in dit verband in het Voorlopig Verslag werd aangehaald, beoogt slechts verbetering te brengen in de promotiemogelijkheden van de gemeentepolitie, een onderdeel dus van de rechtspositie, van welke de hier aan het woord zijnde leden, zij het in breder verband, gewag hebben gemaakt.

Intussen moge de verzekering worden gegeven, dat de ondergetekenden bij de voorbereiding van de bovenbedoelde uitvoeringsregelingen begrip zullen hebben voor de eisen, welke aan een goed functionerend politieapparaat in deze tijd moeten worden gesteld, zoals mede moge blijken uit hetgeen zij hieromtrent onder de paragraaf, gewijd aan taak en bevoegdheden van de politie, opmerken.

Gaarne sluiten de ondergetekenden zich aan bij de mening, dat met de door hun ambtsvoorgangers gegeven formulering van de werkelijke eenheid bij de politie op uitstekende wijze is weergegeven, dat de politiemans aan zeer hoge eisen dient te voldoen.

Wat de samenwerking tussen de ambtenaren van gemeentepolitie en rijkspolitie betreft, wensen de ondergetekenden voorts stelling te nemen tegen de suggestie, welke bij het lezen van het Voorlopig Verslag gewekt wordt, dat er gevaar bestaat voor een *verder* „uit elkaar groeien”. Al willen de ondergetekenden gaarne nog toezeggen alles te doen, wat in hun vermogen ligt om bij voortdurende een harmonieuze samenwerking tussen bedoelde ambtenaren te bevorderen, zij hebben in de laatste jaren geenszins de tendens ontwaard, dat een „uit elkaar groeien” zou dreigen. Wat overigens de uiterlijke verschillen betreft, de ondergetekenden verenigen zich met de opmerking van de hier aan het woord zijnde leden, dat deze tot het strikt noodzakelijke moeten worden beperkt. Zij mogen overigens ten aanzien van de kwesties der uniforme kleding, rangen, aanspreektitels en distinctieven verwijzen naar hetgeen ter zake is opgemerkt in de Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal (blz. 6, linkerkolom, en in het Verslag van het mondeling overleg (punt 8)). Intussen willen de ondergetekenden gaarne de verzekering geven, dat hun maatregelen erop afgestemd zullen zijn tot uitdrukking te brengen, dat de politie het karakter heeft van „burgerlijke politie”.

De ondergetekenden kunnen zich niet verenigen met de gedachte, dat het wetsontwerp hoofdzakelijk streeft naar een oplossing voor twee problemen, nl. het vraagstuk, of de politie onder het Departement van Binnenlandse Zaken, Bezitsvorming en Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie dan wel onder dat van Justitie moet ressorteren, alsmede het probleem, gevormd door de tegenstelling tussen rijkspolitie en gemeentepolitie. In de aanhef dezer memorie hebben zij gewezen op niet minder dan acht punten, welke hun ambtsvoorgangers tot grondslag van het wetsontwerp hebben gemaakt en waarop zij hun beslissing baseerden tot overneming van de verantwoordelijkheid voor het wetsontwerp. Men doet de betekenis van deze punten geweld aan, wanneer men meent deze te kunnen herleiden tot slechts een tweetal vraagstukken, die bovendien, naar de ondergetekenden menen, louter liggen in de sfeer van tegenstellingen tussen organen.

De ondergetekenden hebben hierboven blijk gegeven, dat zij het wetsontwerp een compromissair karakter toekennen, maar dit karakter kan niet worden beschreven als opheffing van tegenstellingen tussen organen, zoals in het Voorlopig Verslag geschiedt.

Wanneer men oog heeft voor de verschillende belangen, die tegen elkaar moesten worden afgewogen en voor de op basis daarvan gedane keuze, dan achten de ondergetekenden het onjuist te stellen, dat deze keuze zodanig zou zijn uitgevallen, dat het onderwerpelijke wetsontwerp niemand bevredigt.

Wat de taakverdeling tussen de Minister van Justitie en van Binnenlandse Zaken, Bezitsvorming en Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie betreft, er is in het wetsontwerp gestreefd naar een zodanig evenwicht, dat de betrokken belangen zoveel mogelijk tot hun recht kunnen komen. Niet de vraag welk departement grotere invloed zou behoren te hebben, is bij het doen van de keuze beslissend geweest, doch de vraag in welke sfeer de te behartigen belangen liggen.

Wanneer de hier aan het woord zijnde leden met het probleem van de verhouding tussen de rijkspolitie en de gemeentepolitie de bepalingen bedoelden, opgenomen in artikel 2 van het wetsontwerp betreffende de aanwijzing van de gemeenten, waar gemeentepolitie en van de gemeenten, waar rijkspolitie zal zijn, mogen de ondergetekenden opmerken, dat als objectieve maatstaf hiervoor gekozen is het inwonertal. Het aanleggen van andere maatstaven zou naar het oordeel van de ondergetekenden aan de objectiviteit afbreuk doen. De mening, dat het Politiebesluit 1945 in de plattelandsgemeenten de rijkspolitie met vrijwel gehele uitschakeling van de invloed van de burgemeester belast met de uitoefening van de politieke bevoegdheden, kunnen de ondergetekenden niet onderschrijven. Ingevolge artikel 15, lid 1, van het Politiebesluit 1945 is immers de burgemeester in de gemeente belast met de handhaving van de openbare orde en rust, terwijl de opsporing van strafbare feiten ingevolge de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering geschiedt onder leiding en verantwoordelijkheid van het openbaar ministerie. Hoewel ook naar het oordeel van de ondergetekenden het gezag van de burgemeester met betrekking tot de politie niet afhankelijk behoort te zijn van persoonlijke relaties, achten zij het, wanneer het wetsontwerp tot wet zal worden verheven, van groot belang, dat voor een juiste toepassing daarvan de goede persoonlijke verhoudingen van vele districtscommandanten met de burgemeesters worden bestendig. Het is nu eenmaal niet mogelijk voor een regeling met betrekking tot de politie een uitputtende voorziening in de wet te treffen. Het gezag van de burgemeester en van het openbaar ministerie en een juist beheer van de politie kunnen slechts dan worden in stand gehouden, als alle daarbij betrokkenen, met een juist begrip voor het in het wetsontwerp gekozen systeem, streven naar samenwerking op de grondslag van goede onderlinge verhoudingen.

Het vraagstuk van de gemeentelijke autonomie heeft onder de huidige omstandigheden een groot aantal aspecten, die men, naar het oordeel van de ondergetekenden, niet zonder meer kan herleiden tot een tweetal, nl. de financiële regeling en de regeling betreffende de politie. Wat de laatste betreft, is er in het wetsontwerp, zoals ook uitvoerig ter sprake is gekomen in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, naar gestreefd om met inachtneming van de maatschappelijke verhoudingen, zoals deze zich sedert het midden van de vorige eeuw hebben ontwikkeld, het eigen karakter van de positie van de burgemeester in de plaatselijke gemeenschap zo volledig mogelijk tot zijn recht te doen komen.

Op de overige omtrent de positie van de burgemeester ten opzichte van de politie gemaakte opmerkingen komen de ondergetekenden hieronder terug.

§ 2. Opmerkingen met betrekking tot de gemeentepolitie

Bij het oordeel, dat in de lijst B, als bedoeld in artikel 2, tweede lid, van het ontwerp, nog te veel gemeenten zijn opgenomen, kunnen de ondergetekenden zich niet aansluiten. Nu gekozen is voor een systeem, waarin slechts gemeenten boven 25 000 inwoners gemeentepolitie zullen hebben en met uitzondering van een drietal gemeenten, dat dit inwonertal zeer nabij is, de status quo in de gemeenten tussen 10 000 en 25 000 inwoners wordt gehandhaafd, achten zij een individuele beoordeling van de hierbedoelde gemeenten niet juist.

Bij de mondelinge behandeling van het wetsontwerp in de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben de ondergetekenden aanvankelijk tot uitdrukking gebracht, dat zij het niet nodig vonden in het wetsontwerp een bepaling op te nemen, zoals die van artikel 2, vijfde lid, en wel omdat zij voorshands nog niet de mogelijkheid zagen, dat op de basis van een gemeenschappelijke voorziening een deugdelijke regeling kan worden gemaakt. Noch de in de praktijk ondernomen pogingen, noch in theorie gedane voorstellen hebben hen kunnen overtuigen, dat de denkbare omtrent een gemeenschappelijke voorziening zover ontwikkeld zijn, dat zij binnen afzienbare tijd voor verwezenlijking vatbaar zijn. Intussen willen zij niet bij voorbaat uitsluiten, dat in de toekomst omstandigheden zullen ontstaan, waaronder voor meer gemeenten één gemeenschappelijk korps in het leven kan worden geroepen. Zij hadden bij nader inzien dan ook geen bezwaar tegen het opnemen van de hierbedoelde bepaling. Zij hebben het daarbij zelfs een voordeel geacht, dat daardoor is komen vast te staan, dat, mochten die omstandigheden zich voordoen, samenwerking slechts op basis van een wet tot stand kan komen. Bij de voorbereiding van een wetsontwerp, waarbij samenwerking zou worden geregeld, dient uiteraard ernstig te worden overwogen op welke wijze in de zeggenschap over de politie voorzien moet worden, opdat onduidelijke gezagsverhoudingen worden voorkomen.

In verband met de opmerking van verscheidene leden met betrekking tot goedkeuring van de benoeming van korpschefs moge er allereerst op gewezen worden, dat in het ontwerp ook ten aanzien van de benoeming van het gemeentelijke politiepersoneel meer aansluiting werd gezocht bij de algemene gedachtegang omtrent het gezag over de gemeentepolitie in die zin, dat de burgemeester, met inachtneming van de aanstellings-eisen en benoemings-eisen, vast te stellen krachtens artikel 6, voortaan volledige vrijheid wordt gelaten in de keuze van inspecteurs en hoofdinspecteurs van gemeentepolitie.

Ten aanzien van de benoeming of aanwijzing van korpschefs in deze rangen menen de ondergetekenden evenwel, dat, mede gelet op de justitiële belangen en de handhaving van de openbare orde, meer speciaal onder bijzondere omstandigheden de ministeriële goedkeuring niet kan worden ontbeerd. Zij zien ten aanzien van deze politiefunctionarissen in dit opzicht een grote overeenkomst met die korpschefs, wier benoeming geschiedt door de Kroon.

De positie van de korpschef van gemeentepolitie behoeft in het wetsontwerp geen regeling, omdat deze zonder meer voortvloeit uit de organisatorische verhouding van de burgemeester ten opzichte van het gemeentelijk politiekorps. In het wetsontwerp zijn wel bepaalde taken genoemd van sommige functionarissen — overigens ook niet van alle — van het Korps Rijkspolitie, doch dit vindt zijn grondslag daarin, dat deze taken niet zonder meer voortvloeien uit de organisatorische verhoudingen, die het wetsontwerp beoogt te scheppen.

Aan een ambtslint met penning, dat door de (hoofd)commissaris als herkenningsteken zou moeten worden gedragen, bestaat naar de mening van de tweede ondergetekende geen behoefte. Wanneer de betrokken functionaris zijn werkzaamheden in burgerkleding verricht, zal hij geen herkenningsteken nodig hebben. Indien hij onder bepaalde omstandigheden herkenbaar dient te zijn, zal hij goed doen van het voorgeschreven uniform gebruik te maken.

Met betrekking tot de bezwaren, geuit tegen het bepaalde in artikel 5, lid 2, eerste zin, merken de ondergetekenden op, dat het openbaar ministerie naar hun inzicht op grond van de ingezonden processen-verbaal en door het persoonlijk contact met de politieambtenaren voldoende inzicht kan verkrijgen in de capaciteiten van bedoelde ambtenaren om een oordeel uit te spreken omtrent de voorgenomen plaatsing van deze ambtenaren bij onderdelen, meer in het bijzonder belast met recherchewerkzaamheden en het toezicht op vreemdelingen. Een onderschatting van het verantwoordelijkheidsbesef en de bekwaamheid van de korpschef van gemeentepolitie ligt uiteraard in het hierbedoelde voorschrift niet besloten, evenmin als de voorschriften, bedoeld in artikel 21, leden 4 tot en met 6, een onderschatting van het verantwoordelijkheidsbesef en de be-

kwaamheid van de algemeen inspecteur inhouden. Met de wenselijkheid om in de steden naast de vaste kern van het rechercheapparaat jongere personeelsleden gedurende korte tijd bij de recherche te plaatsen, stemmen de ondergetekenden gaarne in. Zij achten dit uit een oogpunt van opleiding nuttig en menen, dat — nu deze jonge personeelsleden tijdens hun opleiding niet zelfstandig zullen optreden — een en ander in de vorm van detachering bij de rechercheonderdelen zou kunnen worden gerealiseerd. Voor deze detacheringen is het in artikel 5, lid 2, bedoelde overleg met de procureur-generaal, fgd. directeur van politie, niet nodig.

§ 3. Gezag der burgemeesters ten opzichte van de politie; rijkspolitie

Een algemene bepaling, houdende, dat de burgemeester plaatselijk hoofd van de politie is, zou in het systeem van het wetsontwerp niet hebben gepast. Deze bepaling zou immers hebben miskend, dat de politie een aantal taken heeft, welke niet alle verenigd worden onder de verantwoordelijkheid van de burgemeester. In dit opzicht is er overigens geen verschil tussen de gemeenten met gemeentepolitie en die met rijkspolitie.

Daarom heeft het wetsontwerp dan ook een bepaalde categorie van taken onder één noemer gebracht, voor de uitoefening waarvan de burgemeester wel verantwoordelijk is. Voor die taken wordt van hem gezegd, dat hij optreedt als hoofd van de politie ter plaatse, en wel zonder dat onderscheid wordt gemaakt tussen gemeenten met gemeentepolitie en met rijkspolitie.

De ondergetekenden hebben bij de mondelinge behandeling van het wetsontwerp in de Tweede Kamer der Staten-Generaal tot uitdrukking gebracht, dat zij een aanvulling van evenbedoelde bepaling in artikel 35 wenselijk achten; evenzeer hebben zij het invoegen van het nieuwe artikel 41, hetwelk was voorgesteld bij een amendement van de heer Van Doorn c.s., als nuttig gekenschetst. Zij willen ook in deze memorie gaarne onderstrepen, dat door deze wijzigingen het wetsontwerp, naar hun oordeel, verbetering heeft ondergaan. Met de hier aan het woord zijnde leden zijn zij van mening, dat dit wetsontwerp een sterkere gemeentelijke oriëntering van de rijkspolitie beoogt dan tot dusverre op grond van de regeling, vervat in het Politiebesluit 1945, kon worden verkregen. Ook zij zijn ervan overtuigd, dat er voor de kleine gemeenten vele voordelen aan verbonden zijn te kunnen steunen op het goed uitgeruste apparaat der rijkspolitie.

Zoveel in hun vermogen ligt, zullen de ondergetekenden gaarne bevorderen, dat al degenen, die met de uitvoering van de thans voorgestelde regeling, nadat deze kracht van wet zal hebben verkregen, zullen worden belast, de nieuw te scheppen toestand met het juiste begrip tegemoet zullen treden.

Wat de positie van de burgemeester ten aanzien van de politie betreft, dient in het oog te worden gehouden, dat deze enerzijds bestaat in de toekenning aan de burgemeester van een zekere leidinggevende bevoegdheid: een bepaalde bevelvoering. Het gezag in deze vorm wordt geregeld in artikel 35, doch moet daarin beperkt blijven tot die onderdelen van de politietaken, waarvoor niet andere organen in de eerste plaats verantwoordelijk moeten zijn en blijven. Voor de laatstbedoelde taken, waarbij in het bijzonder gedacht is aan de taken van de politie ten dienste der justitie, maar waarbij ook gedacht kan worden aan taken op speciaal gebied, zoals de fiscale recherche en de handhaving van voorschriften op het gebied van landbouw, vervoer en kartelwezen, kan aan de burgemeester weliswaar geen bevelvoerende taak worden opgedragen, maar zijn positie kan hier wel op andere wijze tot haar recht komen, in een bevoegdheid tot adviezen, een recht op mededeling van bepaalde feiten en omstandigheden, een aanspraak op overleg. Daardoor wordt de burgemeester uit hoofde van zijn centrale plaats in de lokale gemeenschap ingeschakeld op terreinen van politiezorg, waarop hem geen directe bevelsbevoegdheid is toegekend. In het wetsontwerp blijkt deze gedachte vooral in de artikelen 41 en 42. Wat deze bepalingen in het bijzonder betreft, zal de burgemeester zijn invloed kunnen doen gelden bij het voorgeschreven vooraf-

gaand overleg. De ondergetekenden zullen ertoe bijdragen, dat bij dit overleg zowel het gezag van de justitiële autoriteit als dat van de burgemeester tot zijn recht komt.

Gaarne willen de ondergetekenden mededelen, dat bij het ontwerpen van de voorgestelde regeling geenszins een soort „ruil” heeft plaatsgehad van de aan de burgemeesters van gemeenten met rijkspolitie in artikel 21 toegekende bevoegdheden met de bevoegdheid van de procureur-generaal, fgd. directeur van politie, ten aanzien van de gemeentepolitie, zoals deze is vervat in artikel 5, lid 2, van het wetsontwerp. Deze toekenning van bevoegdheden vloeit voort uit het gekozen systeem. Naar het oordeel van de ondergetekenden kunnen bedoelde aan de burgemeester toegekende bevoegdheden niet als te ver gaand worden beschouwd. Met een juist begrip toegepast zal de hierbedoelde medezeggenschap van de burgemeesters van gemeenten met rijkspolitie een goed personeelsbeleid bij het Korps Rijkspolitie niet in de weg behoeven te staan. Een bepaling, analoog aan die, welke is vervat in artikel 5, lid 2, tweede zin, van het wetsontwerp, zou naar het inzicht van de ondergetekenden de invloed, welke in het kader van het gekozen systeem aan de burgemeester is toegekend, niet voldoende recht doen wedervaren.

Het stemt tot voldoening, dat sommige leden, die eerder in het Voorlopig Verslag beschouwingen van historische aard nopens de positie van de burgemeester ten opzichte van de politie naar voren hadden gebracht, konden toegeven, dat de regeling, in het onderhavige wetsontwerp neergelegd, een vooruitgang inhoudt in vergelijking met de krachtens het vigerende Politiebesluit 1945 bestaande toestand. Wat in het bijzonder de tekst van artikel 35 betreft en het voorstel een algemene bepaling op te nemen, dat de burgemeester plaatselijk hoofd van politie is, veroorloven de ondergetekenden zich te verwijzen naar hetgeen in de aanhef van paragraaf 3 van deze memorie is opgemerkt. De hier aan het woord zijnde leden concluderen in dit verband, dat de vrije hand op politiegebied aan de burgemeesters onthouden blijft. De ondergetekenden mogen erop wijzen, dat zelfs een bepaling, dat de burgemeester plaatselijk hoofd van de politie zou zijn, niet zou kunnen impliceren, dat de burgemeester de alleenzeggenschap over de politie zou toekomen. Ook ten aanzien van de gemeentepolitie is de burgemeester niet de vrije hand gelaten, omdat immers de gemeentepolitie zo nodig moet kunnen optreden voor andere taken dan die, welke binnen het werkgebied van de burgemeester liggen. Ook zou het in strijd zijn met het vanouds geldende stelsel van het Wetboek van Strafvordering, indien ten aanzien van de opsporingstaak op politiegebied de vrije hand aan de burgemeester zou worden gelaten. Wat de gemeenten betreft met rijkspolitie, hierbij ligt het in de aard van het bestaan van één Korps Rijkspolitie, dat in het bijzonder beheer en organisatie centraal worden geregeld, zij het zoveel mogelijk in overleg met de burgemeester. Het hangt onder meer met het beheer en de organisatie samen, dat de instructie voor het Korps Rijkspolitie wordt vastgesteld door de Minister van Justitie, waarbij, voor zover betreft de voorschriften, in het bijzonder met betrekking tot de handhaving van de openbare orde, overeenstemming met de Minister van Binnenlandse Zaken, Bezitsvorming en Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie vereist is. Intussen kan uit de artikelen 42 en 43 van het ontwerp blijken, dat de gedachtengang van het ontwerp zeker niet is, dat het van de rijkspolitie-autoriteiten afhangt in hoeverre de burgemeester de hem in de wet toegedachte zeggenschap kan uitoefenen. Met name blijkt uit de artikelen 42 en 43 van uitdrukkelijke verplichtingen en het spreekt vanzelf, dat, mochten sommige functionarissen bij het naleven van dergelijke verplichtingen in gebreke blijven, de nodige maatregelen zullen worden genomen. Overigens hebben de ondergetekenden geenszins de indruk, dat het in de toekomst bij de rijkspolitie-autoriteiten zal ontbreken aan het juiste inzicht ten aanzien van de hun opgelegde verplichtingen.

Het wetsontwerp schrijft in artikel 42, eerste lid, voor, dat de groepscommandant of de postcommandant de burgemeester op de hoogte houdt van al hetgeen in de gemeente met betrekking tot de politie voorvalt. Over de vervulling van de

politietak moet de groeps- of postcommandant bij voortdurende met de burgemeester overleg plegen. Uit het samenstel van deze bepalingen kan blijken, dat de veronderstelling van de hier aan het woord zijnde leden, dat de burgemeester van een gemeente met rijkspolitie in de toekomst vaak niet zal weten over welk personeel hij de beschikking heeft, van de hand moet worden gewezen. Slechts in zeer bijzondere omstandigheden is het denkbaar, dat de burgemeester over het gedurende langere tijd detacheren van politieambtenaren niet geruime tijd van tevoren is ingelicht. Wat de overplaatsing van in een gemeente werkzame rijkspolitieambtenaren betreft, moge worden opgemerkt, dat in artikel 21, zesde lid, is voorgeschreven, dat deze slechts kan geschieden na overleg met de burgemeester, terwijl voor de aanwijzing van een groeps- of postcommandant, als bedoeld in artikel 13, de instemming van de burgemeester nodig is. In het licht van deze uitdrukkelijke bepalingen is het de ondergetekenden niet duidelijk, waarom bij de hier aan het woord zijnde leden de vraag is gerezen wat van een dergelijk voorschrift in de praktijk terecht zou komen. Zij kunnen mitsdien ook niet instemmen met het hieraan vastgeknoopte oordeel, dat het eigen burgemeesterlijk gezag over de politie veel aan betekenis heeft ingeboet. De in dit verband gememoreerde suggestie van instelling van een gewestelijke politie is in de Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal reeds uitvoerig ter sprake gekomen. De ondergetekenden volstaan in het algemeen te verwijzen naar hetgeen op die plaats over dit onderwerp is opgemerkt; zij veroorloven zich nog naar voren te brengen, dat ook in een dergelijk stelsel het personeelsbeleid over de gewestelijke politie zijn eigen eisen zou stellen, waarmede de burgemeesters uiteraard ook rekening zouden hebben te houden.

Artikel 2 van het Politiebesluit 1945 bepaalt onder meer:

„De leiding en het beheer van het corps Rijkspolitie berusten bij Onzen Minister van Justitie, bij de feitelijke uitoefening waarvan hij zich bedient van den Algemeen Inspecteur van Rijkspolitie, als Hoofd van dit corps.”

Artikel 11 van het onderhavige wetsontwerp luidt:

„De algemene leiding, de organisatie en het beheer van het Corps Rijkspolitie berusten bij Onze Minister van Justitie, die zich daarbij bedient van de algemeen inspecteur van het Corps Rijkspolitie.”

Deze twee bepalingen verschillen materieel slechts in zoverre, dat in de tweede niet is opgenomen de toevoeging: „als hoofd van dit corps”. Daargelaten nog, dat deze toevoeging op zich zelf overbodig is, menen de ondergetekenden ook, dat zij in het stelsel van de onderhavige regeling minder goed zou passen. Evenzeer toch als bij de verhouding van de burgemeester ten opzichte van de gemeentepolitie wel is geregeld aan wie de algemene leiding, de organisatie en het beheer toekomen, doch niet welke functionaris met de dagelijkse leiding zal worden belast, past het, dat bij de rijkspolitie deze verhouding in het onderhavige wetsontwerp uitdrukkelijk wordt geregeld. Het betreft hier een onderwerp, dat voorzien behoort te worden bij instructie, welke uit zal moeten gaan van het orgaan, dat de algemene leiding heeft: dat dus in bestuurlijke zin de beslissing neemt over het optreden van de politie, hetwelk weer bepaald wordt door de eisen van verschillende autoriteiten, zoals van het centraal gezag, van de burgemeesters en van het openbaar ministerie.

Het systeem van het wetsontwerp is zodanig, dat de opdracht om als korpschef op te treden, gegeven wordt bij de hieronder nader ter sprake komende instructie.

De thans voorgestelde functieaanduiding doet naar de mening van de ondergetekenden overigens voldoende duidelijk uitkomen, dat de algemeen inspecteur de dagelijkse leiding heeft van het Corps Rijkspolitie en dat hij, voor zover de wet niet anders bepaalt, op beheersgebied bevelsbevoegdheid heeft over de onderscheidene districtscommandanten, alsmede over de commandanten van de onderdelen, bedoeld in artikel 14 van het wetsontwerp.

Met betrekking tot de verhouding tussen de bevoegdheden van de algemeen inspecteur van het Corps Rijkspolitie en die van de directeur-generaal, hoofd van de Directie Politie van

het Ministerie van Justitie, moge er de aandacht op worden gevestigd, dat laatstbedoelde autoriteit als hoofd van een directie van het Ministerie geen zelfstandige bevoegdheden heeft. In daarvoor aangewezen gevallen zal de directeur-generaal, hoofd van de Directie Politie, namens de eerste ondergetekende kunnen optreden en namens deze de aan de Minister van Justitie in dit wetsontwerp toegekende bevoegdheden kunnen uitoefenen.

Het ligt in het voornemen in de instructie, bedoeld in artikel 39, lid 1, van het wetsontwerp, onder meer aan de algemeen inspecteur de volgende taken op te dragen: de zorg voor het onder alle omstandigheden paraat zijn van het Corps Rijkspolitie, voor de richtige vervulling van de aan de leden van dat corps opgedragen diensten, voor het behoud en de verdere ontwikkeling van de vakbekwaamheid, voor de handhaving van de tucht en van de discipline, voor het uiterlijk voorkomen, het doen van voorstellen met betrekking tot personeelsaangelegenheden, voor zover deze niet door de algemeen inspecteur zelf worden behandeld, het toezicht op de lichamelijke geoefendheid, het behartigen van de geestelijke en stoffelijke belangen van het personeel, het in ontwerp samenstellen van reglementen en dienstvoorschriften, alsmede het doen van voorstellen met betrekking tot de organisatie, de dislocatie, de materieelvoorziening en de huisvesting van het Corps Rijkspolitie.

Met de inzichten van een der leden, dat het aan ernstige twijfel onderhevig moet worden geacht of de voorgestelde regeling de door hem naar voren gebrachte bezwaren met betrekking tot de positie van de burgemeesters in kleine plattelandsgemeenten voldoende zal ondervangen, kunnen de ondergetekenden zich niet verenigen. Zij zijn van oordeel, dat met name de bepalingen, opgenomen onder hoofdstuk III van het wetsontwerp, voldoende waarborgen bieden, dat de verantwoordelijkheid van de burgemeester in een gemeente met rijkspolitie op het stuk van de handhaving van de openbare orde verzekerd is.

Wat betreft de overtredingen van de artikelen 341 en 458 tot en met 461 van het Wetboek van Strafrecht, moeten de ondergetekenden opmerken, dat bijzondere klachten tot zoverre niet te hunner kennis zijn gekomen.

Blijkens het verslag van het mondeling overleg tussen de Commissie van Voorbereiding van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en de toenmalige ambtsvoorgangers van de ondergetekenden is de opheffing van de functie van gewestelijk commandant van de rijkspolitie een integrerend onderdeel genoemd van het compromis, waarop het wetsontwerp is gebouwd. Overigens zijn de ondergetekenden, voor wat betreft het door de algemeen inspecteur te voeren personeelsbeleid, in de ruimste zin, het administratief en comptabel beheer en de materieelvoorzieningen, ervan overtuigd, dat de behoefte zal blijken te bestaan om tussen de algemeen inspecteur en de districtscommandanten functionarissen in te schakelen, die met name voor wat deze onderwerpen betreft het contact met de districtscommandanten zouden kunnen onderhouden. Een zodanig contact, dat regelmatig en veelvuldig zal dienen plaats te vinden, achten de ondergetekenden van groot belang. Bij de opzet van de nieuwe organisatie van het Corps Rijkspolitie zal aan deze punten dan ook bijzondere aandacht worden besteed.

Naar aanleiding van de opmerkingen van sommige leden moge erop worden gewezen, dat ook naar het oordeel van de ondergetekenden het contact met de burgemeesters zeer wel over de districtscommandanten kan lopen en dat het voor dit contact niet nodig is gewestelijke commandanten in het corps te behouden.

Op de verderop in dit verslag gemaakte opmerkingen over de beoogde afschaffing van de functie van gewestcommandant van de rijkspolitie wordt hieronder teruggekomen.

§ 4. Taak en bevoegdheden van de politie

In de Memorie van Toelichting van het onderhavige wetsontwerp is over het oorspronkelijke artikel 27 (thans artikel 28) onder meer opgemerkt:

„Van een andere omschrijving van de bevoegdheden, die de politie bij de vervulling van haar taak kan uitoefenen, is afge-

zien. Uit de bewoordingen van de taakomschrijving volgt reeds, dat de politie bij de keuze van de middelen, waarmede zij haar taak vervult, gebonden is aan het geldende recht, hetwelk, krachtens een algemeen erkende ongeschreven regel, medebrengt, dat zij geen gebruik maakt van onnodig harde middelen of van middelen, die niet in juiste verhouding staan tot de ernst van de onrechtmatige toestand, die moet worden voorkomen of ongedaan gemaakt."

De ondergetekenden onderschrijven deze opmerking van hun toenmalige ambtsvoorgangers. De taak en de bevoegdheden van de politie zijn zozeer afhankelijk van de toevallig zich voordoeende situatie, dat het onmogelijk is daarover concrete voorschriften te geven. Naar tweeërlei kant moet rechtsbescherming worden geboden: naar de kant van de burger en naar de kant van de politieambtenaar. Concrete voorschriften, die te veel macht leggen in handen van de politie, zijn uit een oogpunt van rechtsbescherming van de burger verwerpelijk. Concrete voorschriften, die de politie te veel binden, zijn uit een oogpunt van het verrichten van de politietaken niet aanvaardbaar. De wet kan dan ook niet meer dan een algemeen richtsnoer geven, dat verduidelijkt moet worden door instructies, maar vooral ook door een goede opleiding. Hoe duidelijk de instructies echter ook mogen zijn en hoe goed de opleiding ook is ingericht, in elk geval blijft de politiemans crop aangewezen om zijn eigen redelijke inzicht te laten werken, opdat hij vermijdt, zoals in de Memorie van Toelichting staat, onnodig harde middelen of middelen, die niet in juiste verhouding staan tot de ernst van de onrechtmatige toestand, die moet worden voorkomen of ongedaan gemaakt. Het is in het bijzonder deze situatie, welke de taak van de politiemans verantwoordelijk maakt, zoals verderop in het Voorlopig Verslag terecht is opgemerkt. Van geheel andere orde dan de omschrijving van de taak en bevoegdheden van de politie is de regeling van de organisatorische verhoudingen, welke praktisch wel zijn aan te duiden. Het is dan ook minder juist om tegenover de in het ontwerp niet vervatte omschrijving van de plichten van de politie te stellen de in het ontwerp wel opgenomen regeling van de gevallen, waarin onder een groepscommandant van de rijkspolitie een postcommandant zal optreden.

De omvang en de plaats van de politietaken in de samenleving worden vooreerst bepaald door de in de wet reeds genoemde taken, de handhaving van de openbare orde en de voorkoming en opsporing van strafbare feiten. Zowel bij het een als bij het ander moet preventief optreden samengaan met repressief optreden. Terwijl in het algemeen het karakter van het repressief optreden wel te bepalen valt, is een begrenzing in algemene zin van het preventief optreden niet wel aan te duiden. De politietaken is dan ook afhankelijk niet alleen van de ontwikkeling van de samenleving in het algemeen, maar ook van de mogelijkheden, welke in een bepaald gebied of in een bepaalde gemeente bestaan.

De opleiding, zowel van de politiemans als van het kader, zal afgestemd moeten zijn op de structuur van de samenleving, maar vooral daarop, dat men zich vertrouwd weet te maken met wat er leeft in de gemeenschappen, waarin men straks komt te staan. Het spreekt vanzelf, dat de opleiding daarenboven rekening moet houden met de technische eisen, die men aan de politiemans stelt. Ook de outillage van de politieambtenaren zal op de verschillende politietaken moeten zijn afgestemd.

Voor wat de opleiding van de rijkspolitie betreft, zijn inmiddels maatregelen voorbereid om het programma uit te voeren, waarvan gewag is gemaakt in de Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal voor de begroting 1957, hoofdstuk IV, Justitie. De eerste ondergetekende heeft dit programma daarin als volgt omschreven:

„De ondergetekende doet dan ook nagaan of met behoud van de huidige opleidingsduur van één jaar aan de Opleidingschool der Rijkspolitie te Arnhem het mogelijk is het vaktechnisch gedeelte te comprimeren, waardoor meer dan tot dusverre tijd kan worden besteed aan de algemene vorming van de toekomstige politieambtenaren, de ontwikkeling van hun inzicht in de maatschappelijke verhoudingen en het bijbrengen van de nodige kennis omtrent de plaats, welke de

politie in de rechtsstaat behoort in te nemen en op welke wijze zij haar taak dient uit te oefenen. Ook de instelling van vormingseursussen voor de onderofficieren der rijkspolitie, die met de functie van groepscommandant zullen worden belast, moet worden gezien als een stap in de richting van bovenvermelde verbreding van de opleiding."

Ten aanzien van de opleiding en vorming van de gemeentepolitie is de tweede ondergetekende, die overigens moge herinneren aan hetgeen hij onlangs bij de behandeling van de begroting van zijn Departement in de beide Kamers van de Staten-Generaal ter zake naar voren heeft gebracht, stimulerend en coördinerend werkzaam ter voorbereiding van een landelijke regeling. De ondergetekenden zijn voorts in overleg getreden met hun ambtgenoot van Financiën, ten einde zijn medewerking te verkrijgen met betrekking tot hun voornemen de studie aan het Rijksinstituut tot opleiding van hogere politieambtenaren met één jaar te verlengen. Ten aanzien van de outillage van de gemeentepolitie moge de tweede ondergetekende opmerken, dat dit in de eerste plaats een aangelegenheid van plaatselijk beleid is. Het ontgaat hem intussen in welk opzicht daarbij zijnerzijds te weinig rekening zou kunnen zijn gehouden met de verschillende facetten van de politietaken en met het karakter van de individuele gemeenten. Het door de hier aan het woord zijnde leden aangehaalde voorbeeld met betrekking tot de sterktebeoordeling is hem onbekend; hij neemt aan, dat dit voorbeeld uit een misverstand is geboren, te meer omdat de criminaliteit bij de verzoeken om uitbreiding doorgaans een ondergeschikte rol speelt.

Overigens meent de tweede ondergetekende zich een verwijzing te mogen veroorloven naar het Voorlopig Verslag van de Eerste Kamer van de rijksbegroting, hoofdstuk V, 1957/1958, waar vele leden hun waardering hebben uitgesproken met betrekking tot zijn visie op de ontwikkeling van de sterkte der korpsen. Het spreekt ook voor hem vanzelf, dat de politiesterke geleidelijk zal moeten toenemen, hand in hand met de maatschappelijke ontwikkeling, al zijn, zoals meermalen is betoogd, de mogelijkheden om de efficiency op te voeren nog geenszins uitgeput. Hierbij wil de tweede ondergetekende niet verhehlen, dat er tegen dient te worden gewaakt, dat de werkzaamheden van de politie in de sector van de hulpverlening een te zwaar accent krijgen. Het moge duidelijk zijn, dat de politie niet ongelimiteerd haar diensten kan verlenen ten behoeve van bij voorbeeld een parkeerregeling bij evenementen of de bewaking van kostbaarheden bij tentoonstellingen, die door particulieren worden georganiseerd.

Met inachtneming onder meer van dit uitgangspunt zal het verzoek van een burgemeester met betrekking tot de verhoging van de sterkte van een politiekorps moeten worden beoordeeld. De tweede ondergetekende moge daaraan toevoegen, dat hij zich daarbij niet laat leiden door de overweging, dat door gebrek aan geschikte kandidaten een hogere sterkte toch niet zou worden bereikt; hij kan zich in dezen geheel aansluiten bij de mening van de hier aan het woord zijnde leden, dat deze omstandigheid geen reden mag vormen de sterkte lager vast te stellen dan noodzakelijk moet worden geacht.

Voor wat de sterkte van de Amsterdamse politie betreft, moge hij volstaan met de opmerking, dat zijn hiervoren gereleveerde bereidheid tot overleg uiteraard ook voor deze gemeente geldt en reeds tot overleg op ambtelijk niveau heeft geleid.

Dat er in de gedachtengang van zijn eerdergenoemde circulaire van 11 januari 1957 bijna in geen enkel gemeentelijk politiekorps meer hoger kader ter beschikking zal staan buiten de dagdienst, acht de tweede ondergetekende niet juist. Deze veronderstelling is hem nog niet eerder ter ore gekomen en hij acht haar ook niet in overeenstemming met de nieuwe situatie, welke in de gedachtengang van de circulaire zal ontstaan.

Gevolgen voor de praktijkopleiding van jonge inspecteurs ducht de tweede ondergetekende evenmin; deze opleiding wordt door de in de circulaire voorziene materie niet in het gedrang gebracht. De eerste ondergetekende moge opmerken, dat de opleiding van de jongere officieren bij het Korps Rijkspolitie in niet-dirigerende functies geen probleem vormt, aangezien

de aanvulling van het officierskader in het algemeen geschiedt door benoeming van jonge inspecteurs van gemeentepolitie, die gedurende drie à vier jaren bij een gemeentelijk politiekorps hebben dienst gedaan.

Zoals hierboven reeds tot uitdrukking kwam, hebben ook de ondergetekenden volledig begrip voor de eisen, welke aan de politiemans worden gesteld. Bij de strekking van de opmerking op blz. 5, rechterkolom, van het Voorlopig Verslag van de Tweede Kamer der Staten-Generaal over dit wetsontwerp kunnen zij zich dan ook aansluiten. Het vloeit reeds uit het karakter van een werkclassificatie voort, dat met alle eisen, welke aan de politiemans gesteld worden, ten volle rekening wordt gehouden. De ondergetekenden zien overigens niet in in hoeverre het vooroorlogs Capitulantereglement en de daarbij opgedane ervaringen tot bepaalde conclusies kunnen leiden met betrekking tot het stelsel van de werkclassificatie. Wat de gevraagde waakzaamheid betreft, deze kan van de ondergetekenden worden verwacht; ten overvloede wijzen zij er nog op, dat ook de organisaties van belanghebbenden bij het uitwerken van de regeling worden ingeschakeld.

De in het Voorlopig Verslag geciteerde opmerking in de Memorie van Antwoord nopens dit wetsontwerp aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, luidende: „Een politie-apparaat, dat geen ruimte laat voor het aanstellen van specialisten op deze gebieden (verkeerspolitie, zedenpolitie, kinderpolitie) moet in haar taak onder de huidige omstandigheden te kort schieten”, is gemaakt in verband met de vraag, aan welke eisen een zelfstandig optredend gemeentelijk politiekorps in elk geval moet voldoen. In deze opmerking ligt begrepen, dat een gemeentelijk politiekorps slechts dan zijn taak goed kan verrichten, indien het een zodanige omvang heeft, dat daarin, met behoud van de mogelijkheid van efficiënt werken, naast de politieambtenaren met een algemene taak — welke inderdaad als ruggegraat van elk politiekorps kunnen worden beschouwd, mits men daarbij niet over het hoofd ziet, dat onder de ambtenaren met een algemene taak ook zijn begrepen die, belast met recherche-werkzaamheden — ook gespecialiseerde ambtenaren kunnen worden aangesteld. De ondergetekenden zijn, zowel voor de gemeentepolitie alsook voor de rijkspolitie, gaarne bereid te verzekeren, dat zij deze regel tot uitgangspunt zullen nemen voor hun beleid bij de bepaling van de sterkte der politie en bij de vaststelling van de rangindeling en de outillage der politie. Zij menen overigens wel te moeten waarschuwen tegen het overtrekken van de eisen van specialisatie. Zo wordt het grootste deel van de gemeentelijke politiekorpsen gevormd door de surveillancediensten verrichtende ambtenaren, die in beginsel met de volledige politietaken moeten zijn belast, willen zij hun functie naar behoren en met voldoening kunnen uitoefenen. Een te ver doorgevoerde specialisatie zou leiden tot uitholling van het werk van evenbedeelde ambtenaren, mitsdien tot ondoelmatig personeelsgebruik, daling van verantwoordelijkheidsgevoel en vermindering van prestatievermogen. Met de hier aan het woord zijnde leden is in het bijzonder de tweede ondergetekende dan ook van oordeel, dat het streven erop gericht behoort te zijn, de taak van de z.g. straatpolitie in gemeentelijke politiekorpsen zoveel mogelijk inhoud te geven door slechts die werkzaamheden, welke bepaaldelijk niet door de straatsdienst kunnen worden verricht, in speciale diensten te concentreren. De ondergetekenden geven intussen gaarne de verzekering, dat met de behoefte aan specialisten ook bij de sterktevaststelling rekening zal worden gehouden. Wat in het bijzonder de rijkspolitie betreft, wordt opgemerkt, dat, voor zover niet afzonderlijke functionarissen voor elk district beschikbaar zijn, thans reeds de gespecialiseerde functionarissen hun werkzaamheden over meer districten uitspreiden. Deze regeling zal in de toekomst gecontinueerd worden.

§ 5. Het verlenen van bijstand

Bij het geven van een regeling omtrent de bijstand moeten steeds twee onderwerpen in het oog worden gehouden. Vooreerst moet op de plaatsen, welke een extravoorziening vragen, tijdig personeel van elders kunnen worden ingezet. Voorts moet gewaarborgd blijven, dat op alle andere plaatsen zoveel moge-

lijk nog de gewone politiedienst, zowel ter handhaving van de openbare orde als ter voorkoming en opsporing van strafbare feiten, voortgang kan vinden. Houdt men deze eisen in het oog, dan kan het niet anders, dat, indien de regeling van de bijstand gebiedt, dat ingegrepen wordt in de politietaken van onderdelen, die werkzaam zijn in een aantal gemeenten, die functionarissen worden ingeschakeld, die het groter geheel kunnen overzien. Slechts op deze wijze kan de nodige snelheid van actie verzekerd zijn. Zou men een op het eerste oog eenvoudig lijkende regeling omtrent de gezagsverhoudingen opstellen, dan zou te duchten zijn, dat men in moeilijke situaties, waarbij grote gebieden zijn betrokken, op het kritieke moment niet tijdig de gezagsdragers zou inschakelen, die het groter verband kunnen overzien, met het gevolg, dat juist dan stagnatie in het treffen van voorzieningen zou optreden. Hierboven kwam intussen reeds ter sprake, dat, indien men maar de situaties, waarin bijstand moet worden verleend, goed onderscheidt, de regeling van het wetsontwerp niet ingewikkeld kan worden genoemd. Op dezelfde plaats mochten de ondergetekenden erop wijzen, dat het op een misverstand moet berusten, indien men uit het wetsontwerp leest, dat de leiding van de politie bij de Departementen van de ondergetekenden berust. Wat de inschakeling van de algemeen inspecteur van het Korps Rijkspolitie betreft, moge worden opgemerkt, dat deze geenszins door het wetsontwerp wordt uitgesloten, omdat de eerste ondergetekende zich immers, zo daartoe aanleiding bestaat, van de diensten van de algemeen inspecteur kan bedienen.

Gaat het om woelingen of ordeverstoringen van zeer ernstige aard, waarbij aan optreden van militairen de voorkeur moet worden gegeven boven assistentie door politie van elders, en dus, naar duidelijk moge zijn, van bijzondere gevallen sprake is, dan kan, gelijk in artikel 47, derde lid, is aangegeven, de burgemeester zich in zeer spoedeisende gevallen eveneens rechtstreeks wenden tot de instantie, welke hem de bijstand terstond kan verlenen. De regeling van de aanvraag van de bijstand van de Koninklijke marechaussee van buiten de provincie is in wezen niet anders dan die omtrent de assistentie van politie van buiten de provincie.

De opmerkingen omtrent een te grote centralisatie der politie, welke eerder in het Voorlopig Verslag zijn gemaakt, vonden hierboven reeds beantwoording.

§ 6. Bevoegdheden van de Commissaris der Koningin in de provincie en van de procureur-generaal, fungerend directeur van politie

De bevoegdheid tot het benoemen van onbezoldigde politieambtenaren, welke benoeming uitsluitend geschiedt met het oog op het bij proces-verbaal kunnen constateren van strafbare feiten, past, gezien het systeem van het wetsontwerp, niet in het kader van de te dezen aan de Commissaris der Koningin toegedachte taak. De vraag of de Commissaris der Koningin op de bevoegdheid om onbezoldigde gemeenteveldwachters te benoemen geen prijs meer stellen, behoort naar de mening van de ondergetekenden in dit verband dan ook geen beantwoording te vinden. Van concrete moeilijkheden, waartoe de uitoefening van bedoelde bevoegdheid door de Commissarissen der Koningin in bepaalde gemeenten zou hebben geleid, is de ondergetekenden overigens niet gebleken. Zij mogen er intussen op wijzen, dat op grond van artikel 4, tweede lid, van het wetsontwerp, door de burgemeester van gemeenten met gemeentepolitie onbezoldigde ambtenaren kunnen worden benoemd voor zolang de eerste ondergetekende aan deze personen op voordracht van de betrokken burgemeester een commissie van opsporingsambtenaar heeft verleend. Naar hun mening zal de hierbedoelde mogelijkheid tot aanstelling van onbezoldigde ambtenaren in gemeentelijk verband in de behoefte voorzien. Met betrekking tot de aanstelling van ambtenaren van gemeentepolitie tot onbezoldigd rijksveldwachter, welke aanstelling tot dusverre geschiedde met het oog op het toekennen van algemene opsporingsbevoegdheid, zij opgemerkt, dat op grond van het voorgestelde artikel 41 van het Wetboek van Strafvordering en de voorgestelde aanvulling van artikel 146 van dat wetboek alle ambtenaren van gemeentepolitie, met uitzondering van de

bezoldigde ambtenaren in een lagere dan een door de eerste ondergetekende te bepalen rang, algemeen opsporingsambtenaar zullen zijn. Een extra-commissionering van gemeentelijke politieambtenaren is derhalve niet meer nodig. In dit opzicht behoeft het beleid van de eerste ondergetekende ten aanzien van het commissioneren tot algemeen opsporingsambtenaar dan ook niet verder ter sprake te komen. Voor het overige meent hij, gezien het gewicht van de aan de commissionering verbonden bevoegdheden, de bestaande eisen — die moeilijk overmatig kunnen worden genoemd — niet te kunnen verlaten. Hij kan trouwens ook niet aannemen, dat de Commissarissen der Koningin geneigd zouden zijn met lagere eisen genoegen te nemen.

De ondergetekenden kunnen zich niet verenigen met de mening van de vele leden, die opmerkten, dat in het wetsontwerp een zeer sterke versteviging van de positie van de procureur-generaal, fungerend directeur van politie, wordt beoogd. Weliswaar wordt aan deze in artikel 5, tweede lid, enige invloed toegekend met betrekking tot de plaatsing van ambtenaren van gemeentepolitie bij onderdelen, meer in het bijzonder belast met recherchewerkzaamheden en het toezicht op vreemdelingen, doch anderzijds zijn op het stuk van de bijstandverlening sommige van de hem thans toekomende taken overgedragen aan de Commissaris der Koningin. Als geheel brengt het wetsontwerp wel een verandering in de taken van de procureur-generaal, fungerend directeur van politie, doch niet een versteviging van diens positie. Evenmin leidt zij, naar het oordeel van de eerste ondergetekende, tot vergroting van de omvang van de taak van de procureur-generaal, fgd. directeur van politie, waardoor personeelsuitbreiding noodzakelijk zou zijn. Een personeelsuitbreiding zal, naar zich laat aanzien, evenmin nodig zijn in verband met het opheffen van de functie van gewestcommandant der rijkspolitie. De daarvoor te treffen voorzieningen kwamen hierboven reeds ter sprake.

Gelet op het vorenstaande, behoeft de in de eerste plaats door de hier aan het woord zijnde leden gestelde vraag niet verder te worden beantwoord.

Ter beantwoording van de aan het slot van deze paragraaf gestelde vraag zij medegedeeld, dat de taak, welke de procureur-generaal bij een gerechtshof als fungerend directeur van politie heeft, thans een groot, doch niet overmatig deel van zijn tijd in beslag neemt.

Aan de tweede ondergetekende is de vraag gesteld in hoeverre het personeel der provinciale griffies uitbreiding zal behoeven, wanneer het onderhavige wetsontwerp het *Staatsblad* zal bereiken.

Bij de beantwoording van deze vraag moet worden bedacht, dat het voornaamste deel van de taak van de Commissaris der Koningin, zoals deze thans in het onderhavige wetsontwerp is neergelegd, voortvloeit uit het toezicht, dat deze autoriteit ook thans reeds onder de vigeur van het Politiebesluit 1945 uitoefent op de handhaving van de openbare orde en rust in de provincie. Nieuwe taken, welke een meer regelmatige terugkerende bemoeienis vragen, vloeien voort uit de voorgestelde regeling omtrent de bijstand. Doch daartegenover staat, dat de benoeming van onbezoldigde gemeenteveldwachters door de Commissaris der Koningin zal vervallen. Waar de Commissarissen der Koningin beschikken over personeel, dat in de afgelopen jaren met het Politiebesluit 1945 de nodige ervaring heeft opgedaan, is derhalve niet aan te nemen, dat de bijstandsregeling uitbreiding van bedoeld personeel zal vragen.

§ 7. Taak van de Koninklijke marechaussee

De opvatting, door verscheidene leden naar voren gebracht, als zou de Koninklijke marechaussee na de bevrijding, ook in de gevallen, waarbij het gaat over de uitoefening van de taak, welke de Koninklijke marechaussee heeft ten opzichte van het Koninklijk Huis, bewust worden vervangen door de rijkspolitie, kunnen de ondergetekenden geenszins onderschrijven. Na de bevrijding zijn aan de Koninklijke marechaussee enerzijds taken opgedragen, welke voorheen aan andere legeronderdelen waren toevertrouwd, terwijl anderzijds de burgerpolitietaken, met uitzondering van de politiaire grensbewaking, werden overge-

dragen aan het Korps Rijkspolitie, dat mede in de plaats kwam van het na de bevrijding niet weder opgerichte Korps Rijksveldwacht. Voor wat betreft de uitoefening van de taak ten opzichte van het Koninklijk Huis, zij medegedeeld, dat deze door de Koninklijke marechaussee wordt verricht in samenwerking met functionarissen van de rijkspolitie, welke ook vóór 1940 met deze taak waren belast, zodat bezwaarlijk van een bewust vervangen van de Koninklijke marechaussee door de rijkspolitie kan worden gesproken.

Nog afgezien van de vraag of sommige bepalingen van het door enige leden aangehaalde Koninklijk besluit van 30 januari 1815 nog van kracht zijn, merken de ondergetekenden op, dat, nu de opsporingsbevoegdheid van de Koninklijke marechaussee sedert de invoering van het Wetboek van Strafvordering bij de wet is geregeld, deze wettelijke regeling, die bovendien van latere datum is, in elk geval prevaleert boven de regeling van bedoeld Koninklijk besluit.

Voorts menen de ondergetekenden, dat van een terugdringen van de Koninklijke marechaussee na de oorlog geen sprake is. Volstaan moge worden met te wijzen op de omstandigheid, dat de Koninklijke marechaussee na de oorlog de taak heeft overgenomen van het niet weder opgerichte Korps Militaire Politie en in verband daarmee ten behoeve van alle onderdelen van de krijgsmacht, daaronder begrepen de parate legeronderdelen, een veelomvattende taak dient te verrichten. De politietaken van de Koninklijke marechaussee zijn intussen vastgelegd in het Takenbesluit van 1945, hetwelk, zoals bij de mondelinge behandeling van het wetsontwerp in de Tweede Kamer der Staten-Generaal is opgemerkt, door de onderhavige regeling onverlet blijft. De ondergetekenden stellen er prijs op nog eens te herhalen, dat zij voor het werk van de Koninklijke marechaussee grote waardering hebben. In het systeem van het onderhavige wetsontwerp past evenwel niet een regeling van de onderwerpen van hoofdstukken I, II en III voor de Koninklijke marechaussee.

Het stemt de ondergetekenden dan ook tot voldoening, dat vele andere leden zich met hun standpunt in dit opzicht kunnen verenigen.

Artikelen

Artikel 20, onder b. De bevoegdheid om de overige ambtenaren in de zin van dit artikel te benoemen, te bevorderen, te schorsen en te ontslaan, is aan de eerste ondergetekende voorbehouden, omdat zulks voortvloeit uit de hem toegedachte algemene leiding en beheer van het Korps Rijkspolitie.

Artikel 21, leden 5, 6 en 7. Het zou naar de mening van de ondergetekenden tot niet gewenste consequenties aanleiding geven, indien de autoriteit, die voor de aanwijzing van een groepscommandant of van een postcommandant de instemming moet verkrijgen van de betrokken burgemeesters en van de procureur-generaal, fungerend directeur van politie, bij gebreke van overeenstemming zelf een beslissing zou kunnen nemen.

Op grond van artikel 13 zullen in de gevallen, dat een groep meerdere gemeenten omvat, in de gemeenten, waar niet de standplaats van de groepscommandant is, steeds een post worden gevestigd. Bij plaatsing van een ambtenaar in een groep, in de gevallen, dat een groep meerdere gemeenten omvat, zal het overleg, bedoeld in lid 6 van dit artikel, moeten worden gepleegd met de burgemeester van de gemeente, waar de post is gevestigd, waarbij men de betrokken ambtenaar wil indelen.

Artikel 37. Indien in een gemeente met gemeentepolitie bijstand wordt verleend door ambtenaren van het Korps Rijkspolitie, zullen dezen zich, onverminderd de bevelen, welke de burgemeester in gevolge artikel 35 kan geven, moeten houden aan de door de Minister van Justitie gegeven instructie voor het Korps Rijkspolitie. In dit verband zij gewezen op artikel 39, tweede lid, waarin is bepaald, dat de instructie voor het Korps Rijkspolitie, voor zover betreft de bepalingen, die meer in het bijzonder betrekking hebben op de handhaving van de openbare orde, wordt vastgesteld in overeenstemming met de Minister van Binnenlandse Zaken, Bezitsvorming en Publiekrechtelijke

Bedrijfsorganisatie. Ook het voorschrift van artikel 38 garandeert reeds een grote mate van uniformiteit op dit stuk.

Artikel 49. Dit artikel beoogt niet de directe militaire bevelsbevoegdheid over de daarin genoemde bevelhebbers te doen overgaan op de burgemeester. Deze is drager van het burgerlijk gezag en als zodanig zal hij alleen die bevelen aan de militaire commandanten kunnen geven, welke ter handhaving van de openbare orde noodzakelijk zijn. De verantwoordelijkheid van de burgemeester ligt, ook voor het aanwenden van geweld, besloten in de bevelen, welke hij ter zake geeft.

Artikel V. Ingevolge de tekst van het bepaalde onder 4° van het voorgestelde artikel 154 van het Wetboek van Strafvordering zullen alle bijzondere ambtenaren, aangesteld in de rang van rijksrechercheur, hulpofficier van justitie zijn. De eerste ondergetekende acht het geen bezwaar, dat bedoelde met opsporing belaste ambtenaren tevens de bevoegdheid van hulpofficier van justitie kunnen uitoefenen. Integendeel, hij acht deze koppeling in het belang van het opsporingsonderzoek in daartoe leidende gevallen bepaaldelijk gewenst. Opgemerkt moge worden, dat ook de overige personen, genoemd in artikel 154, tevens zijn aangewezen als opsporingsambtenaar.

Op grond van de beschikking van de Minister van Justitie dd. 17 september 1956, nr. 5 P 385, kan aanstelling, c.q. bevordering tot inspecteur-rijksrechercheur, dan wel tot inspecteur-rijksrechercheur 1ste klasse eerst geschieden, nadat een door de Minister van Justitie vast te stellen examen met gunstig resultaat is afgelegd. De hiervoor noodzakelijke opleiding kan, naar het oordeel van de eerste ondergetekende, gelijkwaardig worden geacht aan de theoretische bekwaamheidseisen, welke voor overeenkomstige rangen bij het Korps Rijkspolitie en bij de gemeentepolitie gelden.

Aan de procureurs-generaal, fungerend directeuren van politie, zijn geen recherchebureaus, doch slechts enkele bijzondere ambtenaren van rijkspolitie toegevoegd, die ieder onder rechtstreekse leiding van de betrokken procureur-generaal controle houden op de uitvoering van de Vuurwapenwet

en de Vreemdelingenwetten, met het oog op de richtige uitvoering van zijn taak als fungerend directeur van politie hem in zijn opdracht rapporten uitbrengen en zo nodig ter beschikking kunnen worden gesteld van een officier van justitie voor het verrichten van onderzoeken in strafzaken, waarvan het aanbeveling verdient, dat deze, b.v. met het oog op de personen, die daarbij als verdachte of getuige betrokken zijn, niet door ambtenaren van het Korps Rijkspolitie of van de gemeentepolitie worden verricht.

Het werk van de Binnenlandse Veiligheidsdienst beperkt zich tot het verzamelen en bewerken van gegevens en het uitbrengen van rapporten en adviezen. Aan deze dienst is welbewust elke executieve bevoegdheid onthouden. Het zou naar de mening van de ondergetekenden derhalve bepaaldelijk onjuist zijn deze werkzaamheden toe te vertrouwen aan organen, wier executieve bevoegdheid vooropstaat.

De Minister van Justitie,
SAMKALDEN.

*De Minister van Binnenlandse Zaken, Bezitsvorming
en Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie,*
STRUYCKEN.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeling van dit antwoord aan de Kamer haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld 19 juni 1957.

DE VOS VAN STEENWIJK
DE NIET
LUIJCKX-SLEIJFER
MATSER
WITTEMAN.